

### DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

|                                                               |                                      |                                  |                  |
|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------|----------------------------------|------------------|
| Dalyko pavadinimas                                            | Mokslo kryptis (šaka)<br>kodas       | Fakultetas/institutas            | Katedra          |
| <b>Romėniškasis geležies amžius<br/>Rytų Baltijos regione</b> | Istorija ir<br>archeologija,<br>H005 | Lietuvos istorijos<br>institutas |                  |
| Studijų būdas                                                 | Kreditų skaičius<br>ECTS             | Studijų būdas                    | Kreditų skaičius |
| paskaitos                                                     |                                      | konsultacijos                    | 1,5              |
| individualus                                                  | 4                                    | tiriamasis rašto<br>darbas       | 2                |

**Iš viso: 7,5**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dalyko anotacija                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <p>Romėniškasis geležies amžius (I-IV a. po. Kr.) Rytų Baltijos regione buvo perversmų laikotarpis geležinių dirbinių sklaidoje, vario lydinių tobulinime, naujų ekonomikos modelių plitime, o taip pat šio arealo įtraukimo į platesnius kontaktus su Europiniu Barbaricum, per jį (kartais ir tiesiogiai) priimant romėnų kultūros impulsus laikmetis. Šioje temoje bus siekiama atskleisti ir interpretuoti vakarų baltų ir Baltijos finų archeologinius šaltinius nuo dabartinės Lenkijos šiaurės rytinių arealų, dab. Kaliningrado srities (buvusių Rytų Prūsijos žemių) iki Estijos regionų. Aptariamo laikotarpio Lietuvos archeologinė medžiaga bus viena iš šio palyginamojo naratyvo grandžių. Latvijos archeologijos duomenys labai svarbūs apibūdinant baltų ir finų tiesioginę sąveiką, kultūrų skirtumus bendraregioninių procesų kontekste. Estijos archeologinė medžiaga atskleidžia savitą duomenų bazę, kurioje vis dėlto galima išskirti baltų ir finų kilmės žmonės veikusių panašių procesų technologijų srityje ir kultūrinėje saviraiškoje dėmenis. Pagrindinis dalyko tikslas – romėniškojo geležies amžiaus medžiagą Lietuvoje parodyti platesniame kontekste, akcentuojant ne tik regioninius skirtumus, bet ir tuos bendrus kultūrinius dėmenis, kurie plito visame pietrytiniame ir rytų Baltijos regione. Šią temą tyrinėjant siekiama parodyti baltų ir finų palikimo savitumą <i>versus</i> integralumą Europos Barbaricum duomenų kontekste.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Pagrindinė literatūra                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. M. Michelbertas, <i>Senasis geležies amžius Lietuvoje (I–IV amžius)</i> (Vilnius 1986).</li> <li>2. W. Nowakowski, <i>Das Samland in der römischen Kaiserzeit und seine Verbindungen mit dem römischen Reich und der barbarischen Welt. Veröffentlichungen des Vorgeschichtlichen Seminars Marburg 10</i> (Marburg, Warszawa 1996).</li> <li>3. A. Juga-Szymańska, <i>Kontakty Pojezierza Mazurskiego ze wschodnią strefą Bałtyku w okresie wpływów rzymskich na przykładzie szpil. Seminarium Bałtyjskie 3</i> (Warszawa 2014).</li> <li>4. V. Lang, <i>The Bronze and Early Iron Ages in Estonia. Estonian Archaeology 3</i> (Tartu 2007).</li> <li>5. H. Moora, <i>Die Eisenzeit in Lettland bis etwa 500 n. Chr. 2. Teil: Analyse</i> (Tartu 1938).</li> <li>6. A. Bliujienė, <i>Romėniškasis ir tautų kraustymosi laikotarpiai. Lietuvos archeologija III</i> (Klaipėda 2013).</li> <li>7. R. Banytė-Rowell, <i>Romėnų įtakos ir baltų kultūrų klestėjimo laikotarpis. Lietuvos R. istorija 2. Geležies amžius</i> (red. G. Zabiela) (Vilnius 2007), 25-170.</li> <li>8. R. Kačkutė, S. Bagužaitė-Talačkienė, S. Mikšaitė (eds), <i>1000 000 žingsnių: Gintaro kelias nuo Romos iki Baltijos / 1,000,000 Steps: The Amber Road from Rome to the Baltic</i> (Vilnius 2022).</li> <li>9. R. Banytė-Rowell, A. Bitner-Wróblewska, <i>From Aestii to Esti. Connections between the Western Lithuanian Group and the area of distribution of tarand-graves. In: V. Lang (ed.), Culture and material culture. Papers from the first theoretical Seminar of the Baltic Archaeologists (BASE) held at the University of Tartu, Estonia, October 17<sup>th</sup>–19<sup>th</sup> 2003. Interarchaeologia 1</i> (Tartu, Riga, Vilnius 2005), 105–120.</li> </ol> |

| 10. R. Banytė-Rowell, A. Bitner-Wróblewska, Ch. Reich, West Lithuania as a Golden Bridge between the Sea and the Baltic hinterland in Northeast Poland during the Roman and Migration Periods. In: The Sea and the Coastlands. International Conference dedicated to the 70 <sup>th</sup> birthday of Academician Professor Dr habil. Vladas Žulkus. Archaeologia Baltica 23, 2016, 140–151. |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Mokslo laipsnis | Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Rasa Banytė Rowell<br>(Banytė-Rowell)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Dr.             | R. Banytė-Rowell, 2024. Dzienniki archeologiczne Tadeusza Dowgirda jako zwierciadło epoki: wielki krok w kierunku profesjonalizmu   Die archäologischen Tagebücher von Tadeusz Dowgird als Spiegel ihrer Epoche: ein großer Schritt in Richtung professioneller Altertumsforschung   Tado Daugirdo archeologiniai dienoraščiai – laikmečio atspindys didžiulis žingsnis į profesionalumo lauką. In: Ostbalticum. Lingua archaeologica (Aestiorum hereditas IV/1) (ed. by A. Bitner-Wróblewska, T. Nowakiewicz, A. Rzeszotarska-Nowakiewicz) (Warszawa 2024), 16-151. |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                 | R. Banytė-Rowell, 2022. The Late Roman Period Baitai Cemetery as a Source for Interpreting Cultural Processes in the Baltic Region (Vilnius: Lithuanian Institute of History, 2022). 719 p. (with Annexes by T. Rimkus et al. – pages 471-505).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                 | R. Banytė-Rowell, 2022. Brides for the Afterlife? Some Considerations on Female Burials from West Lithuania in the Third Century CE. Wiadomości Archeologiczne LXXIII, 2022, 109-130.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                 | R. Banytė-Rowell, 2021. A brooch from Gibaičiai cemetery – designed on the crossroad between Eastern Baltic areas. In: A. Bitner-Wróblewska, B. Sałacińska, S. Sałaciński (red.), Różne oblicza archeologii. Pamięci Jana Jaskanisa. Warszawa: Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie, 2021, 319-338.                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                 | R. Banytė-Rowell, 2020. About the People Buried in the Cemetery of Baitai: their Cultural Integration throughout the Baltic Sea Region and the European Barbaricum in the 3rd Century AD. Archäologisches Korrespondenzblatt 50, 2020, p. 545–565.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                 | R. Banytė-Rowell, 2019. Die Memelkultur in der Römischen Kaiserzeit. Auswertung der Archivalien aus dem Nachlass von Herbert Jankuhn (=Studien zur Siedlungsgeschichte und Archäologie der Ostseegebiete 17, Hrsg. C. von Carnap-Bornheim, M. Wemhoff) (Kiel-Hamburg:                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|                                                                                                                                                |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                |  | <p>Wachholtz), 500 p.+63 Tafeln.</p> <p>R. Banytė-Rowell, 2019. Connections between the West Balts and their neighbours in the Roman and Migration Periods: the northern direction. In: A. Cieśliński, B. Kontny (ed.), <i>Interacting Barbarians. Contacts, Exchange and Migrations in the First Millenium AD</i>. Neue Studien zur Sachsenforschung 9 (Warszawa-Braunschweig-Schleswig 2019), 11-19.</p> |
| Patvirtinta Istorijos ir archeologijos mokslo krypties Doktorantūros komiteto posėdyje<br>2024 m. spalio mėn.24 d , protokolo Nr. 15600-KT-510 |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Doktorantūros komiteto pirmininkė prof. habil. dr. Tamara Bairašauskaitė                                                                       |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |